

Ehdotus
Käsittelijä

A 1973/UKK
Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta

Mietintö jäsen ehdotuksesta kulttuuri- ja vapaa-ajansektorilla tehtävistä toimista arjen ilmastojalanjäljen pienentämiseksi

Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto ei ryhdy lisätoimenpiteisiin jäsen ehdotuksesta, jossa on seuraavat että-lauseet:

että tutkitaan, miten kulttuuri- ja vapaa-ajansektori voivat edistää kulutusperusteisten päästöjen vähentämistä ja pienentää arjen ilmastojalanjälkeä.

että laaditaan raportti, jossa arvioidaan elinkaariarviointien avulla eri kulttuuritapahtumien, kuten museokäyntien, teatteriesitysten, konserttien, taidegalleriakäyntien ja muiden taidemuotojen, ilmasto- ja resurssijalanjälkeä.

että laaditaan raportti, jossa arvioidaan elinkaariarviointien avulla eri virkistys- ja vapaa-ajanaktiviteettien, kuten virkistyskalastuksen, luovan toiminnan, harrastustoiminnan ja lapsille ja aikuisille esimerkiksi uimahalleissa, sisähuvipuistoissa ja leikkipaikoilla järjestettävien vapaa-ajanaktiviteettien, sekä luontoelämysten, pyöräilyretkien, puutarhatöiden, lukemisen, valokuvauksen ja vaellusretkien ilmasto- ja resurssijalanjälkeä.

että laaditaan analyysin pohjalta ehdotus siitä, miten ilmastotietoinen kuluttaja voi mahdollisimman ympäristöystävällisellä tavalla viettää aikaansa ja käyttää rahaa kulttuuri- ja vapaa-ajansektorilla ja suosia aktiviteetteja, joilla on pieni ilmastojalanjälki.

Taustaa

Pohjoismaiden kansalaisten ilmastojalanjälki on merkittävä. Ajatushautomo Conciton mukaan esimerkiksi jokaisen tanskalaisen hiilidioksidipäästöt ovat vuodessa keskimäärin 13 tonnia. IPCC on linjannut, että yksittäisen kansalaisen hiilidioksidipäästöt saavat olla enintään 3 tonnia vuodessa, jotta pystytään pitämään kiinni 1,5 asteen skenaariosta. On ilmeistä, että paine ilmastojalanjäljen pienentämisestä on vahvistunut.

Kulttuuri- ja vapaa-ajansektori on huomattava osa Pohjoismaiden kansalaisten päivittäistä elämää ja hyvinvointia. Näiden sektorien aktiviteettien ilmasto- ja resurssijalanjäljen arvioidaan olevan pienempi aineelliseen kulutukseen verrattuna. Samaan aikaan ne tarjoavat iloa ja yhteisöllisyyttä sekä edistävät henkistä hyvinvointia.

Jäsenehdotuksen tavoitteena on, että kulttuuri- ja vapaa-ajansektorin ilmastojalanjälki määritetään ja kansalaisille tarjotaan välineet ympäristöystävällisten valintojen tekemiseen. Tätä varten tulee laatia elinkaariarviointeihin pohjautuva raportti, joka sisältää arvioinnit kulttuuri- ja virkistystoiminnan ympäristövaikutuksista.

Raportin tulosten pohjalta voidaan laatia suosituksia, jotka auttavat Pohjoismaiden asukkaita tekemään tietoisia valintoja ja pienentämään ilmastojalanjälkeään nauttien samalla elämää rikastuttavista kulttuuri- ja vapaa-ajanelämyksistä.

Lisäksi tulokset toimivat vahvana perustana Pohjoismaiden hyväksyessä kulttuuri-investointeja, jotka ovat tärkeä osa ilmastoystävällistä ja vihreää yrityspolitiikkaa. Tämä edistää talouskasvun ja yhteiskunnallisten toimintojen välistä kestävästä tasapainoa, auttaa säilyttämään ympäristö- ja kulttuuriperintöämme ja tarjoaa mahdollisuuden hyvään elämään, jonka ilmastojalanjälki on pieni.

Valiokunnan näkemykset

Valiokunnan enemmistö on päättänyt ehdottaa Pohjoismaiden neuvostolle, ettei jäsenehdotuksen *kulttuuri- ja vapaa-ajansektorilla tehtävistä toimista arjen ilmastojalanjäljen pienentämiseksi* (A 1973/UKK) käsittelyä jatketa. Asian käsittelyssä tuli esiin näkemyksiä siitä, että kulttuuri- ja vapaa-ajansektorin päästöt ovat hyvin pieniä ja että kulttuuri- ja vapaa-ajansektorin edellytysten muuttamisella voi olla hyvin suuret vaikutukset ihmisten elämään. Lisäksi kansallisesti toteutetaan jo useita ehdotuksessa mainituista asioista, ja taiteellisen toiminnan elinkaarianalyysin toteuttaminen on monimutkaista ja kallista.

Enemmistö on myös todennut, että kulttuuriministerineuvosto on vuosina 2022 ja 2023 tutkinut, miten kulttuurisektorin kestävyyttä voidaan lisätä. Työn tuloksena on syntynyt Green Roadmap, ¹ jonka avulla kulttuuritoimintojen vihreyttä voidaan lisätä. Sustainable Cultural Experiences -hankkeen muista aloitteista voi lukea lisää seuraavasta: [Sustainable Living \(nordregioprojects.org\)](https://nordregioprojects.org)

Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunnan enemmistö suosittaa siksi, ettei Pohjoismaiden neuvosto jatka jäsenehdotuksen *kulttuuri- ja vapaa-ajansektorilla tehtävistä toimista arjen ilmastojalanjäljen pienentämiseksi* (A 1973/UKK) käsittelyä ja että asia merkitään tiedoksi.

¹ [nordiccouncilofministers_greenroadmap.pdf \(cdn.fo\)](https://nordiccouncilofministers.greenroadmap.pdf)